

EN NU DOOR NAAR HET WARM BUFFET

Anne-Marie Spierings heeft als gedeputeerde van landbouw van de provincie Noord-Brabant een aantal maatregelen in voorbereiding. De Provincie wil daarmee een koerscorrectie binnen de Brabantse veehouderij bewerkstelligen. Het doel is afgebakend als het verbeteren van de omgevingskwaliteit rondom de veehouderijen. Verderop ook een keer concreet benoemd als het beperken van de omvang van de veestapel. Het mogelijke instrumentarium daarvoor komt neer op een koude sanering: een buffet met zo'n tiental maatregelen of aanscherpingen. Een eigen provinciale voorziening om het beleidsmatige gat te dichten dat Rutte-3 liet vallen, toen bij de formatie de voorgenomen Wet op de veedichte gebieden van tafel geveegd werd.

Lef en vasthoudendheid

Applaus voor de gedeputeerde. Dit beleidsbuffet getuigt van lef en vasthoudendheid. Vooral de hernieuwde vraag naar een wettelijke bodem onder de APK voor bestaande stallen, waarbij Brabant van onderaf wordt opgeschoond van de oude meuk aan stallen en stalletjes, zal zoden aan de dijk zetten. Zeker waar het gaat om de daadwerkelijke verbetering van de huidige leefomgeving op het veedichte Brabantse platteland. Met dit buffet worden mogelijk ook een aantal grote mazen in de wet en regelgeving gedicht, zoals de saldering en de vijftig-procents-maatregel, die tot nu toe voornamelijk als groeibevorderaar werkten.

Gemiste kansen

Maar er zijn ook nog wat vraagtekens en gemiste kansen. Zoals het blokkeren van de sluiproute van de zijwaartse uitbreiding. Waarom wordt die economische uitbreiding niet gewoon ondergebracht bij 'ontwikkeling', net als de fysieke uitbreiding of verbouwing? En waarom wordt het voorstel rond aanscherping van de mestwetcompartimentering niet omgekeerd aangevlogen, zodat er binnen de bestaande routing alleen nog dieren bij kunnen op die plaatsen waar de veedruk nog niet te hoog is?

Waar blijft warm buffet?

Daarmee zijn we bij ons belangrijkste pijnpunt. Want wat we vooral missen is het buffet voor een warme sanering. Een koerscorrectie is nodig om een begin te maken met het opschonen van de bestaande situatie. Maar om een nieuwe generatie Brabanders een schoon en duurzaam perspectief op de toekomst te bieden moet het roer echt om. Een nieuwe koers, die ook boeren een kans biedt om uit de fuik van de huidige euro-gedreven bulk-business te ontsnappen. In een recent artikel in Science¹ is het desastreuze effect van de té intensieve veehouderij nog weer eens grondig uit de doeken gedaan. Deze veehouderij staat door buitenproportioneel bodembeslag, watergebruik en vervuiling averechts op alle primaire beginselen van duurzaamheid. Wij onderschrijven de slotsom van dit betoog: als we nu geen paal en perk stellen aan deze veehouderij, bedreigen we op termijn ons leven op aarde.

Omgevingswet biedt mogelijkheden

Dergelijke conclusies onderstrepen en onderbouwen de noodkreet van de Brabantse burgers om naar de toekomst toe een héle andere koers te varen. Schipperen lost dit probleem niet langer op. Het thans voorgestelde pakket zit vol juridische haken en ogen en zal mogelijk in de praktijk uitpakken als hier en daar een doekje voor het bloeden. De nationale overheid verwijst naar de mogelijkheden van de Omgevingswet als alternatief voor de Wet veedichte gebieden. Onze gedeputeerde vraagt zich af of die Omgevingswet wel tijdig genoeg in werking zal treden. Wij vragen ons echter af of we die Omgevingswet ons de duurzame circulaire landbouw zal brengen, die we hier

zo broodnodig hebben. Want wat nu nog in de ontwerp-visie ontbreektⁱⁱ, zal niet als bij toverslag in de uitwerking tevoorschijn komen.

WAT NU IN DE ONTWERP-
VISIE ONTBREEKT, ZAL
NIET ALS BIJ TOVERSLAG
IN DE UITWERKING
TEVOORSCHIJKOMEN

Benut dan nu die Omgevingswet

Maar als de Omgevingswet die kans biedt, trek die wet voor Brabant dan nu naar voren. Benut die kans nu we die zo hard nodig hebben.

Benut de inzet van LNV om nu over te gaan tot warme sanering de varkenshouderij. Sluit nu aan bij dat initiatief en zet daar als Brabant een bijdrage naar rato bovenop. De urgentie is nergens zo hoog als hier. Wij pleiten voor nú doorpakken. Als je staat voor een aanpak bij de bron kun je de stal niet los zien van zijn maatschappelijke context en de situering in zijn directe omgeving. “Parijs” en “gezondheid” staan daarbij op de menukaart. Daarom vragen wij nu om een warm beleidsbuffet. Zet een dikke punt achter deze opeenstapeling van vee met al zijn uitwassen en twijfelachtige rafelranden. Zorg dat de gesaneerde varkens niet via slinkse achterdeuren terug kunnen komen. Geef prioriteit aan burgers en veehouders die elkaar in de weg zitten. Geef als provincie duidelijk richting: zet alles op slot en biedt alleen nieuwe ontwikkelruimte en euro's aan circulaire initiatieven op een grondgebonden grondslag. En reserveer daarnaast een potje voor het klaren van lucht, bodem, water.

Transparant, inzichtelijk, duidelijk

Dat vraagt om een transparant en inzichtelijk plaatje van spreiding en situering. Maak daarbij glashelder dat er geen plaats is op het Brabantse platteland voor verdere uitbouw van industriële veehouderij. Het is niet onze keuze, maar als een dergelijke veehouderij naar de toekomst toe al bestaansrecht heeft, hoort hij alleen thuis op een industrieterrein, liefst dichtbij de logistieke knooppunten, waarlangs de aan- en afvoer van voer, vierkantsverwaarde dieren en hun overvloedige mest plaats zal moeten vinden.

Sector letterlijk weer gezond maken

Dit betekent dat wij vragen om een beleidsmatig vervolg: een buffet aan mogelijkheden voor een warme sanering, waardoor deze sector letterlijk weer gezond wordt. We denken daarbij aan het fors opkopen van rechten maar ook aan het ontwikkelen en stimuleren van een breed scala aan mogelijkheden voor alternatieve economisch renderende bedrijvigheid in de vrijkomende gebouwen, zoals humane huisvesting op maat, dagbesteding, educatieve boerderijen, kinderopvang, zorgboerderijen, plant-lab's, insectenfarms, zonnefarms, etc. etc. Criteria daarbij zijn circulariteit, maatschappelijke functionaliteit en het werken zonder overlast voor omwonenden.

Zet in op herontwerp

Zet daarbij het creatief-talent, de boerenslimheid en het innovatief vermogen van heel Brabant in. Niet om tegen de klippen op kost wat kost de emissies van deze vee-industrie te dempen. Maar om de boerderij opnieuw uit te vinden. Circulair, maatschappelijk functioneel, gedragen en klaar voor de toekomst. Wij zullen onze denk- en daadkracht mobiliseren om dit nieuwe Brabants perspectief dichterbij te halen.

Op ons kunt u rekenen.

08 juni 2018

Geert Versteegen,

Maria Berkers,

Cyril Hoevenaars,

Frank van den Dungen

ⁱ J. Poore, T. Nemecek: 'Reducing food's environmental impacts through producers and consumers' in Science, 1 Juni 2018; p 987-992. Zie ook de review van Dick Veerman in Foodlog van 3 juni 2018.

ⁱⁱ 'Zie 'Zachte Heelmeesters', de zienswijze op deze visie van het Brabants Burgerplatform, te vinden op <http://www.minder-beesten.nl/zachte-heelmeesters/>